

Medya Okuryazarlığı Araştırmalarında Eğilimler: Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir İçerik Analizi*

Trends in Media Literacy Research: A Content Analysis of Postgraduate Dissertations

Cahit ERDEM**

Received: 05 February 2018

Research Article

Accepted: 16 July 2018

ABSTRACT: This research aims to review postgraduate dissertations in media literacy field. To this end, 65 postgraduate dissertations that were completed between 2007-2017 in Turkey and that are accessible were reviewed with respect to completion year, university, department, topic, method, design, data collection technique, data analysis technique, sampling method and sample type variables. This is a qualitative, descriptive literature review study and document analysis was used to collect data via a dissertation review form. In the data analysis, content analysis method was used and percentages and frequencies were calculated for each category. The research results reveal that the highest number of dissertations was completed in 2013, only one dissertation was completed in 18 universities, the highest number of dissertations was carried out in journalism and radio TV and cinema departments; however, when departments related to educational sciences are combined, the highest number of dissertations were carried out in these departments, the most investigated topics are identification of the effects of media literacy education and participants' levels of media literacy, while quantitative methods are mostly used in dissertations, mixed methods are the least resorted, and the most addressed sample type includes secondary school students and prospective teachers follow them. This study aims to identify research trends in media literacy and guide future studies.

Keywords: media literacy dissertations, research trends, systematic review.

ÖZ: Bu araştırma medya okuryazarlığı alanında tamamlanmış olan lisansüstü tezlerin incelenmesini amaçlamaktadır. Bu amaçla, 2007-2017 yılları arasında tamamlanmış ve erişime açık olan lisansüstü tezler yıl, üniversite, bilim dalı, konu, yöntem, desen, veri toplama tekniği, veri analiz tekniği, örnekleme yöntemi ve örneklem türü değişkenleri açısından incelenmiştir. Nitel, betimsel bir literatür taraması olan bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesine başvurulmuştur. 65 lisansüstü tezdən verilerin toplanması için araştırmacı tarafından oluşturulan bir tez inceleme formu kullanılmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yoluyla analiz edilmiş ve oluşturulan her bir kategori için yüzde ve frekans hesaplamaları yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre medya okuryazarlığı alanında en çok sayıda tezin 2013 yılında tamamlandığı, 18 üniversitede sadece birer tez tamamlandığı, en fazla tezin gazetecilik ve radyo TV ve sinema bölümlerinde yapıldığı ancak eğitim bilimleri ile ilgili bölümler bir arada değerlendirildiğinde en çok tezin bu bölümlerde gerçekleştirildiği, tezlerin en çok medya okuryazarlığı eğitiminin etkisini belirleme ve medya okuryazarlığı düzeyi belirleme konularında gerçekleştirildiği, tezlerde en çok nicel yöntemlerin kullanıldığı, karma yöntemlerin ise çok az oranda işe koşulduğu, en sık başvuru örneklem türünün ortaokul öğrencileri olduğu ve onları öğretmen adaylarının takip ettiği bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmada medya okuryazarlığı alanındaki araştırma eğilimleri belirlenerek yeni yapılacak çalışmalara yol gösterici olmak hedeflenmiştir.

Anahtar kelimeler: medya okuryazarlığı tezleri, araştırma eğilimleri, sistematik inceleme.

* This study was first presented at I. International Education Research and Teacher Education Congress, 14-16 September 2017, Uşak, Turkey.

** Corresponding Author: Dr., Afyon Kocatepe University, Afyonkarahisar, Turkey, cerdem@aku.edu.tr

Citation Information

Erdem, C. (2018). Trends in media literacy research: A content analysis of postgraduate dissertations. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi [Journal of Theoretical Educational Science]*, 11(4), 693-717.

Giriş

Yirmi birinci yüzyıl her alanda bireylerin hayatını dönüştürmüştür. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler bu durumun en temel nedenlerindedir (Kellner & Share, 2007). Bu gelişmelerin neticesinde medya artık bir dijital balon içerisinde yaşayan insanların hayatının merkezine yerleşmiştir (Pérez Tornero & Varis, 2010). Bireyler hayatının büyük bölümünde medya ile doğrudan etkileşim kurmanın yanısıra ikinci ve üçüncü düzeylerde de bu etkileşimi devam ettirmektedir (Masterman, 2005). Özellikle son dönemde yaşanan nispi ucuzlama ile yaygınlık kazanan ve daha kolay erişilebilen yeni medya araç ve uygulamaları (Erdem, 2018) nedeniyle bireyler yeni beceri ve yeterliklere ihtiyaç duymaktadır. Yirmi birinci yüzyıl becerileri olarak adlandırılan bu becerileri bireylerin edinmesi önemli bir gereklilik haline gelmiştir (Günüç, Odabaşı & Kuzu, 2013). Bu becerilerin neler olduğuna dair yapılan birçok sınıflama olmakla beraber özellikle medyanın bireylerin hayatındaki yeri göz önüne alındığında ön plana çıkan yirmi birinci yüzyıl becerilerinden birisi medya okuryazarlığıdır (Deveci & Çengelci, 2008; Finegold & Notabartolo, 2008).

Çeşitli medya mesajlarına erişme, onları analiz etme, değerlendirme ve iletme becerisi olarak tanımlanan medya okuryazarlığı (Aufderheide, 1993) güzel sanatlar ve performans sanatları, tarih, psikoloji, sosyoloji ve eğitim gibi farklı disiplinlerin çalışma alanına girmiştir (Hobbs, 1998) ve resmi eğitim ortamlarında uzun yıllardır devam eden uluslararası uygulamaların bir sonucu olarak oturmuş bir kavramsal temele sahiptir (Hobbs & Frost, 2003). Türkiye’de ise medya okuryazarlığı çalışmaları diğer ülkelere göre gecikmeli olarak gündeme gelmiştir (Som & Kurt, 2012). Türkiye’de bu çalışmalar 2000 yılından sonra başlamış (Önal, 2007), medya okuryazarlığının pilot uygulama çerçevesinde ilk olarak 2006-2007 öğretim yılında ortaokul düzeyinde seçmeli bir ders olarak eğitim programına dahil edilmesiyle hız kazanmıştır. 2007-2008 öğretim yılı itibarıyla ortaokul düzeyinde seçmeli bir ders olarak okutulmaya başlanan medya okuryazarlığı dersinin öğretim programı 2013 yılında değiştirilerek medya okuryazarlığı eğitiminde medya aracı temelli bir anlayıştan medya okuryazarlığı becerileri temelli bir anlayışa geçilmiştir. Sadece 2007-2012 yılları arasında üç milyondan fazla öğrenci bu dersi almıştır. Bu süreçte öğretmenler için sınırlı düzeyde hizmet içi eğitimler düzenlenmiş (Erdem, 2018) ve eğitim bilimleri, iletişim bilimleri ve güzel sanatlar gibi alanlarda medya okuryazarlığı çalışmaları ve araştırmaları yapılmıştır.

Türkiye’de medya okuryazarlığı konusundaki yayınlarda sürekli bir artış yaşanmaktadır ve bu alandaki makale, bildiri ve tezlerin sayısının fazla olması konuya olan akademik ilginin arttığını göstermektedir (Altun, 2014). Medya okuryazarlığı alanındaki bu akademik birikimlerin belirli aralıklarla incelenmesi, çalışma eğilimlerinin belirlenmesi önem taşır. Bir yandan bilimsel alanda politika ve uygulamaları etkileyen diğer yandan da uygulayıcılar için bir rehber işlevi gören bilimsel çalışmalar (Karadağ, 2009) diğer bilimsel çalışmalara dayalı olarak ilerlediğinden, bu bilimsel çalışmaların incelenmesi gerekmektedir (Gülbahar & Alper, 2009). Bir alandaki bilimsel çalışmaların özelliklerinin incelenmesi ve o alandaki araştırma eğilimlerinin belirlenmesi değişim ve gelişimlerin izlenmesini mümkün kılar (Yıldız, Melekoğlu & Paftalı, 2016). Bu nedenle, medya okuryazarlığı alanında yapılan çalışmaların özelliklerinin incelenmesi ve eğilimlerin belirlenmesi medya okuryazarlığı alanına ışık tutacak ve yeni çalışmalar için yol gösterici olacaktır.

Medya okuryazarlığı alanındaki çalışmaları inceleyen farklı araştırmalar mevcuttur. Bu kapsamda, Altun (2014) medya okuryazarlığı alanındaki bütün yayınların bibliyografyasını çıkarmıştır. Kıncal & Korkmaz (2015) ise medya okuryazarlığı alanında yayınlanan makaleleri incelemiştir. Son olarak Maden, Maden & Banaz (2017) medya okuryazarlığı alanında yapılan lisansüstü tezleri amaç, yıl ve sonuç açılarından incelemiştir. Medya okuryazarlığı alanında ilk lisansüstü tez 2007 yılında tamamlanmıştır ve geçen on yıllık süreçte 65 lisansüstü tez tamamlanmıştır. Kısa sürede bu sayıda lisansüstü araştırmanın yapılması bu çalışmaları daha detaylı ve farklı değişkenleri içeren bir incelemeye tabi tutma gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu yönde yapılacak bir çalışmanın medya okuryazarlığı alanındaki çalışmaların özelliklerini ortaya koyması, araştırma eğilimlerini belirlemesi ve yeni yapılacak çalışmalara yol göstermesi beklenmektedir.

Bu araştırmada, Türkiye’de medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu temel amaç doğrultusunda tezlerin özelliklerini ve araştırma eğilimlerini belirlemek için yanıtı aranan sorular şunlardır:

1. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
3. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin bilim dallarına göre dağılımı nasıldır?
4. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin konulara göre dağılımı nasıldır?
5. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin yöntem ve desene göre dağılımı nasıldır?
6. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin veri toplama tekniğine göre dağılımı nasıldır?
7. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin veri analiz tekniklerine göre dağılımı nasıldır?
8. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin örnekleme yöntemine göre dağılımı nasıldır?
9. Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin örneklem türüne göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Medya okuryazarlığı alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesini amaçlayan bu araştırma alanyazın taramasına bağlı betimsel bir araştırmadır. Literatür taraması araştırmaları yayınlanmış olan çalışmaların değerlendirilmesini içerir (APA, 2010). Araştırmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. Doküman incelemesi resmi yayınlar, raporlar, kayıtlar, anket ve taramalara açık uçlu cevaplar gibi yazılı materyallerin analizini içerir (Patton, 2002). Bu araştırmada doküman incelemesi yöntemi yoluyla medya okuryazarlığı alanında tamamlanmış olan lisansüstü tezler analiz edilmiştir.

Örneklem

Bu çalışmanın örneklemini Temmuz 2017 itibariyle Türkiye’de medya okuryazarlığı konusunda yapılmış ve erişime açık olan lisansüstü tezlerden oluşmaktadır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi’nden medya okuryazarlığı anahtar kelimeleri kullanılarak sorgulama yapılmış ve medya okuryazarlığı ile ilgili 65 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden 12 tanesi erişime kapalı olduğu için bu tezler sadece düzey, yıl, üniversite, bilim dalı gibi erişime açık bilgiler üzerinden analize dahil edilmiştir. Araştırmanın örneklemini¹ erişime açık olan 39 yüksek lisans tezinden ve 14 doktora tezinden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Doküman incelemesi yöntemiyle toplanan verilerin toplanma sürecinde araştırmacı tarafından geliştirilen bir tez inceleme formu kullanılmıştır. Bu form tezin tamamlanma tarihi, yapıldığı üniversite, bilim dalı, konu alanı, yöntem, desen, veri toplama tekniği, veri toplama aracı, veri analiz teknikleri, örnekleme yöntemi ve örneklem türü kategorilerinden oluşmaktadır. Form oluşturulurken alandaki benzer literatür taraması araştırmalarından faydalanılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi yöntemine başvurulmuştur. Doküman analizi yöntemiyle toplanan ve tez inceleme formu yoluyla kodlanan veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Kelimelerin, ifadelerin ya da temaların/kategorilerin sayılmasını içeren ve bir dokümanın özelliklerinin belirlenmesini amaçlayan içerik analizi sistematik ve objektif bir yöntemdir (Bloor & Wood, 2006). Oluşturulan her bir kategori için yüzde ve frekans hesaplamaları yapılmıştır. Verilerin kodlanması ve temalara aktarılması sürecinde tutarlılığı sağlamak için benzer içerik analizi çalışmaları yürütmüş ikinci bir araştırmacıdan yardım alınmış, analizin uygunluğu değerlendirilmiş ve gerekli değişiklikler yapılan tartışmalara dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Ek olarak, incelenen tezlerin Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi aracılığı ile bütün araştırmacılar için erişilebilir olması da araştırmanın geçerliği için önemli bir durumdur. Tez inceleme formu doldurulurken ilgili tezlerde yer verilen bilgiler kullanılmış, aranan bilgilerin bulunmadığı durumlarda ‘belirtilmemiş’ seçeneği kullanılmıştır. Konu alanlarına karar verirken ilgili tezin başlığı, anahtar kelimeleri ve araştırma amaçları bir arada değerlendirilmiştir.

¹ Aktı, 2011; Altun, 2010; Apak, 2008; Ardıç, 2016; Aslan, 2009; Aydemir, 2013; Bacaksız, 2010; Bakan, 2010; Baş, 2015; Bilici, 2011; Bütün, 2010; Çakmak, 2010; Çelik, 2008; Çelik, 2011; Çetinkaya, 2008; Çiçek, 2013; Çinelioğlu, 2013; Ertek, 2013; Görmez, 2014; Güner, 2011; İlhan, 2014; İnan, 2010, 2013; Karakoç, 2011; Karataş, 2008; Kartal, 2007,2013; Keleş, 20090; Keleş, 2013; Koçak, 2011; Oflaz, 2016; Oktay, 2013; Sadriu, 2009;Semiz, 2013; Sezen, 2011; Sevim, 2013; Solmaz, 2016; Söylemez, 2012; Sur, 2012; Şahin, 2012; Şeylan, 2008; Tan, 2015; Tanrıkulu, 2014; Tatar, 2016; Tuncel, 2014; Tutkun, 2013; Tüzel, 2012; Ülker, 2012; Yazgan, 2013; Yıldırım Ankaralığıl, 2009; Yıldız, 2011; Yılmaz, 2013; Yördem, 2012

Bulgular

Bu bölümde elde edilen bulgular araştırma soruları ile uyumlu olarak açıklanmıştır.

Medya Okuryazarlığı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Birinci araştırma sorusu kapsamında medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yüksek lisans		Doktora		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>F</i>	%	<i>f</i>	%
2007	1	2.2	0	0	1	1.5
2008	4	8.3	1	5.7	5	7.7
2009	4	8.3	0	0	4	6.2
2010	4	8.3	2	11.8	6	9.2
2011	5	10.4	2	11.8	7	10.8
2012	5	10.4	2	11.8	7	10.8
2013	9	18.8	4	23.5	13	20
2014	5	10.4	2	11.8	7	10.8
2015	6	12.5	2	11.8	8	12.3
2016	5	10.4	2	11.8	7	10.8
Toplam	48	100	17	100	65	100

Medya okuryazarlığı alanında ilk tezin 2007 yılında tamamlandığı görülmektedir. Yıllar içerisinde tez sayısında önemli artışlar olmuştur ve 48 yüksek lisans, 17 doktora tezi olmak üzere toplamda 65 tez tamamlanmıştır. En çok sayıda tezin 2013 yılında tamamlandığı görülmektedir (%20).

Medya Okuryazarlığı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci sorusu lisansüstü tezlerin gerçekleştirildiği üniversitelere ilişkindir. Lisansüstü tezlerin yürütüldüğü üniversitelere göre dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek lisans		Doktora		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Adnan Menderes Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Afyon Kocatepe Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Akdeniz Ü.	0	0	1	5.9	1	1.5
Ankara Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Balıkesir Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Ege Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Eskişehir Osmangazi Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Fırat Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
İstanbul Kültür Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
İstanbul Ticaret Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Kadir Has Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Maltepe Ü.	0	0	1	5.9	1	1.5
Muğla Sıtkı Koçman Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Niğde Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Pamukkale Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
R. Tayyip Erdoğan Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Süleyman Demirel Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Yaşar Ü.	1	2.1	0	0	1	1.5
Selçuk Ü.	2	4.2	0	0	2	3.1
Dumlupınar Ü.	1	2.1	1	5.9	2	3.1
Erciyes Ü.	1	2.1	1	5.9	2	3.1
A. İzzet Baysal Ü.	2	4.2	1	5.9	3	4.7
Anadolu Ü.	2	4.2	1	5.9	3	4.7
İstanbul Ü.	2	4.2	1	5.9	3	4.7
Kocaeli Ü.	3	6.2	0	0	3	4.7
Ondokuz Mayıs Ü.	3	6.2	0	0	3	4.7
Marmara Ü.	3	6.2	1	5.9	4	6.2
Atatürk Ü.	6	12.5	1	5.9	7	10.8
Gazi Ü.	4	8.1	3	17.6	7	10.8
Ç. Onsekiz Mart Ü.	3	6.2	5	29.3	8	12.4
Toplam	48	100	17	100	65	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere 18 üniversitede sadece birer tez tamamlanmıştır ve bu tezlerin sadece iki tanesi doktora tezidir. En çok sayıda tezin ise Çanakkale Onsekiz

Mart Üniversitesi'nde (%12.3) tamamlandığı, bu üniversiteyi Gazi Üniversitesi (%10.8) ve Atatürk Üniversitesi'nin (%10.8) takip ettiği görülmektedir. Düzeylere göre bakıldığında ise en çok sayıda yüksek lisans tezi Atatürk Üniversitesi'nde (%12.5) ve en çok sayıda doktora tezi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde (%29.4) tamamlanmıştır.

Medya Okuryazarlığı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Bilim Dallarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü sorusu olan lisansüstü tezlerin yürütüldüğü bilim dallarına göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir. Bilim dallarının farklı üniversitelerde farklı şekilde isimlendirildiği durumlarda birbirine en yakın bilim dalları birlikte değerlendirilmiştir.

Tablo 3

Lisansüstü Tezlerin Bilim Dallarına Göre Dağılımı

Bilim dalı	Yüksek lisans		Doktora		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Basın ve yayın	0	0	1	5.9	1	1.5
Eğitim teknolojisi	0	0	1	5.9	1	1.5
Güzel sanatlar eğitimi	1	2.1	0	0	1	1.5
Halkla ilişkiler ve tanıtım	1	2.1	0	0	1	1.5
İngilizce öğretmenliği	1	2.1	0	0	1	1.5
Kamu yönetimi	1	2.1	0	0	1	1.5
Medya ve iletişim sistemleri	1	2.1	0	0	1	1.5
Yeni medya	1	2.1	0	0	1	1.5
Bilgisayar ve Ö. T. eğitimi	2	4.2	0	0	2	3.1
Eğitim bilimleri	1	2.1	3	17.7	4	6.3
İletişim	2	4.2	2	11.7	4	6.3
Türkçe öğretmenliği	2	4.2	2	11.7	4	6.3
Eğitim programları ve öğretim	5	10.4	1	5.9	6	9.2
İlköğretim	5	10.4	1	5.9	6	9.2
Sınıf öğretmenliği	6	12.5	0	0	6	9.2
Sosyal bilgiler öğretmenliği	4	8.2	2	11.7	6	9.2
Radyo tv ve sinema	8	16.7	1	5.9	9	13.8
Gazetecilik	7	14.5	3	17.7	10	15.4

Tablo 3 incelendiğinde medya okuryazarlığı tezlerinin 17 farklı alanda gerçekleştirildiği, en fazla sayıda lisansüstü tezin ise gazetecilik (%15.4) ve radyo, tv ve sinema (%13.8) bilim dallarında gerçekleştirildiği görülmektedir. Diğer yandan, eğitim bilimleri ile ilişkili bölümler bir arada değerlendirildiğinde en çok sayıda lisansüstü tezin bu alanda yapıldığı söylenebilir (%56.8). Eğitim ile ilgili alt alanlarda ise en çok sayıda tez sosyal bilgiler öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, ilköğretim ve eğitim programları ve öğretim bölümlerinde yapılmıştır.

Medya okuryazarlığı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin konulara göre dağılımına ilişkin bulgular

Araştırmanın dördüncü sorusu kapsamında lisansüstü tezlerin gerçekleştirildiği konulara göre dağılımı incelenmiş ve söz konusu dağılım Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Lisansüstü Tezlerin Konulara Göre Dağılımı

Tema	Alt tema	Yüksek lisans	Doktora	Sayı
Medya okuryazarlığı düzey belirleme	Öğretmen adaylarının düzeyleri	M1, M10, M27		10
	Öğretmenlerin düzeyleri	M28		
	Ortaokul öğrencilerinin düzeyleri	M2, M23, M35,	D11, D13	
	Lise öğrencilerinin düzeyleri	M29		
	Öğrenci velilerinin düzeyleri		D13	
Medya okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı dersine ilişkin görüş ve algıları belirleme	Öğretmen görüşleri	M4, M9, M11, M18	D14	8
	Öğrenci Görüşleri	M11, M14, M18, M32, M39	D14	
	Veli Görüşleri	M11	D14	
Dünyadaki ve Türkiye’deki medya okuryazarlığı eğitiminin incelenmesi ve karşılaştırılması	Öğretim programlarının karşılaştırılması	M5		8
	Türkiye ve farklı ülkelerdeki MO eğitiminin karşılaştırılması	M6, M26	D3, D4, D5	
	MO öğretmen kılavuz kitabının öğretim programı ile tutarlılığı		D6	
	Farklı ülkelerdeki MO tezlerinin incelenmesi	M37		
Medya okuryazarlığının başka bir değişkenle ilişkisinin belirlenmesi	Eleştirel düşünme	M8		7
	Sosyal beceri düzeyi	M12		
	Gazete ve dergi takip etme alışkanlıkları	M24		
	Çevrimiçi bilgi arama stratejileri	M36		
	Toplum yaşamına katılma düzeyi		D7	

	Temsili demokrasiye, protesto ve sosyal değişime katılım düzeyi		D9	
	Demokratik değer düzeyi		D10	
Medya okuryazarlığı eğitiminin etkisi	Medya mesajlarını algılamaya etki	M3, M17, M21, M31		11
	Çok kültürlü bakış açısı geliştirmeye etki	M13		
	Ahlaki gelişime etki	M15		
	Eleştirel düşünmeye etki	M16		
	Medya tüketim alışkanlığına etki	M19, M38		
	Medya-demokrasi ilişkisine etki	M20		
	Medyaya bakış üzerindeki etki	M30		
Medya okuryazarlığı ile ilişkili teorik çalışmalar	Toplumsal cinsiyet	M22		5
	Yeni medyada imaj, görüntü ve beden sunumu	M33		
	Yeni iletişim teknolojileri bağlamında MO'nun değerlendirilmesi	M34		
	Eleştirel pedagoji bağlamında medya okuryazarlığı dersi	M25		
	Medya okuryazarlığının gerekliliği		D1	
Medya okuryazarlığının başka bir dersle ilişkilendirilmesi	Sanat eğitimi	M7		4
	Sosyal bilgiler		D2	
	Türkçe dersi		D8, D12	

Medya okuryazarlığı tezlerinin çalıştığı konular sekiz ayrı kategoride gruplandırılmıştır. Bazı tezlerin birden fazla kategori ile ilişkili olduğu görülmüştür. Çalışılan konuların sıklığı incelendiğinde, en çok sayıda lisansüstü tezin medya okuryazarlığı eğitiminin çeşitli değişkenler üzerindeki etkisinin belirlenmesi üzerine olduğu görülmektedir (11). Bu konuyu medya okuryazarlığı düzey belirleme (10), görüş, algı ve tutumları belirleme (8) ve dünyadaki ve Türkiye'deki medya okuryazarlığı eğitiminin incelenmesi ve karşılaştırılması (8) konuları izlemiştir. En az çalışılan konuların ise medya okuryazarlığının başka bir dersle ilişkilendirilmesi (4) konularının olduğu belirlenmiştir.

Medya Okuryazarlığı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Yöntem Ve Desene Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci sorusu medya okuryazarlığı alanında tamamlanan lisansüstü tezlerin hangi yöntem ve desenleri kullandığının belirlenmesine ilişkindir. Lisansüstü tezlerin yöntem ve desene göre dağılımı Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Lisansüstü Tezlerin Yöntem ve Desene Göre Dağılımı

Yöntem	Desen	<i>f</i>	%	
Nicel	Betimsel tarama	15	28.3	
	İlişkisel tarama	6	11.3	
	Deneysel çalışması	3	5.7	
	<i>Ara toplam</i>	24	45.3	
Nitel	Etkileşimli	Eylem araştırması	2	3.8
		Durum çalışması	6	11.3
	Etkileşimsiz	Kavramsal çalışma	6	11.3
		Teorik analiz (alanyazın taraması) /Doküman analizi	8	15.1
		<i>Ara toplam</i>	22	41.5
Karma		7	13.2	
Toplam		53	100	

Lisansüstü tezlerin en çok nicel yöntemleri kullandığı görülmektedir (%45.3). Nicel yöntemlerden en çok betimsel tarama deseninin benimsendiği belirlenmiştir (%28.3). Nitel yöntemleri kullanan tezlerin oranı da nicel çalışmalara oldukça yakındır (%41.5). Nitel yöntemlerden en sık kullanılan desen ise alanyazın taraması ve doküman analizidir (%15.1). Tablo 5'te görüldüğü gibi karma yöntem kullanılan tezlerin oranı oldukça düşüktür (%13.2) ve karma yöntem benimseyen lisansüstü tezlerde desen belirtilmediği saptanmıştır.

Medya Okuryazarlığı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Kullanılan Veri Toplama Tekniklerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Tablo 6

Lisansüstü Tezlerin Kullanılan Veri Toplama Tekniklerine Göre Dağılımı

Veri toplama tekniği	<i>f</i>	%
Ölçek	20	29.5
Görüşme	13	19.5
Doküman incelemesi	13	19.5
Anket	12	18
Değerlendirme formu	3	4.5
Gözlem	3	4.5
Öğrenci günlüğü	1	1.5
Facebook paylaşımı	1	1.5
Başarı testi	1	1.5
Toplam	67	100

Araştırmanın altıncı sorusu kapsamında, incelenen lisansüstü tezlerin kullanılan veri toplama tekniklerine göre dağılımı Tablo 6’da verilmiştir. Verilerin analizinde kavramsal araştırmalarda veri toplamada doküman kullanmış olarak kabul edilmiştir.

Tablo 6’da görüldüğü üzere en sık kullanılan veri toplama tekniği ölçek yoluyla veri toplamadır (%29.5). Ölçek ve anket birlikte değerlendirildiğinde bu oran 47.5’e yükselmektedir. Nitel çalışmalarda ise en sık kullanılan veri toplama tekniği görüşme ve doküman incelemesidir (%19). Veri toplama süreçlerinde başarı testi, Facebook paylaşımı ve öğrenci günlüğü kullanan sadece birer lisansüstü tez vardır.

Medya Okuryazarlığı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Medya okuryazarlığı alanında yapılmış lisansüstü tezlerin verilerin analizinde kullanılan oldukları tekniklere göre dağılımı Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Lisansüstü Tezlerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı

Veri analiz tekniği	f	%(teknikler)	%(tezler)
Betimsel istatistikler (f, %, ss, X)	31	23.8	58.4
t testi	23	17.7	43.3
Anova	20	15.4	37.7
Betimsel analiz (nitel)	16	12.3	30.1
İçerik analizi (nitel)	10	7.7	18.8
Ki-kare	9	6.9	16.9
Korelasyon	6	4.6	11.3
Mann Whitney U	4	3.2	7.5
Kruskal Wallis	3	2.3	5.6
Göstergebilimsel analiz	2	1.5	3.7
Manova	2	1.5	3.7
Regresyon	2	1.5	3.7
Mancova	1	.8	1.8
Kukla kodlama	1	.8	1.8
Toplam	130	100	

Lisansüstü tezlerde birden çok veri analizi tekniği kullanıldığı ve en çok betimsel istatistiklerden yararlandığı saptanmıştır (%58.4). Nicel verilerin analizinde en sık kullanılan analiz yöntemleri t testi ve Anova gibi fark testleridir (%81). Nitel verilerin analizlerinde ise en sık betimsel analiz yöntemine başvurulmuştur (%30.1). Kukla kodlama (1), Mancova (1), Regresyon (2), Manova (2) ve Göstergebilimsel analiz (2) en az kullanılan yöntemler olmuştur.

Medya Okuryazarlığı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Örneklem Yöntemlerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Tablo 8 medya okuryazarlığı alanındaki lisansüstü tezlerin tercih ettikleri örneklem yöntemlerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 8

Lisansüstü Tezlerin Örneklem Yöntemlerine Göre Dağılımı

Örneklem Yöntemi	<i>f</i>	%
Belirtilmemiş	14	5.2
Tesadüfi örneklem	13	22.4
Örneklem yok	11	19
Uygun örneklem	5	8.6
Ölçüt örneklem	4	6.9
Tabakalı örneklem	4	6.9
Amaçlı örneklem	3	5.2
Maksimum çeşitlilik	2	3.4
Küme örneklem	1	1.7
Sistemik rassal	1	1.7
Toplam	58	100

14 lisansüstü tezde örneklem yönteminin rapor edilmediği saptanmıştır. Kavramsal çalışmalarda ise örneklem yer almamaktadır. Yapılan incelemede tezlerde en sık kullanılan örneklem yönteminin tesadüfi örneklem olduğu belirlenmiştir (%22.4). Onu, uygun örneklem (%8.6), ölçüt örneklem (%6.9) ve tabakalı örneklem (%6.9) takip etmektedir. Küme örneklem ve sistemik rassal örneklem yalnızca birer lisansüstü tezde kullanılmıştır.

Medya Okuryazarlığı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Örneklem Türüne Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Çalışmanın son araştırma sorusu, medya okuryazarlığı alanında yapılan lisansüstü tezlerin yer verdikleri örneklem türüne göre nasıl bir dağılım gösterdiğine ilişkindir. İlgili bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

İncelenen lisansüstü tezlerde en sık başvurulan örneklem türünün ortaokul öğrencileri olduğu belirlenmiştir (%34.4). Bu durum eğitim sisteminde ortaokul düzeyinde seçmeli medya okuryazarlığı dersinin yer almasının bir neticesi olabilir. Ortaokul öğrencilerini öğretmen adayları takip etmektedir (%16.4). Diğer yandan, en az çalışılan örneklem grubunun veliler (%6.6), lise öğrencileri (%3.3) ve uzmanlar (%1.6) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9

Lisansüstü Tezlerin Örneklem Türüne Göre Dağılımı

Örneklem türü	f	%
Ortaokul öğrencisi	21	34.4
Örneklem yok	11	18
Öğretmen adayı	10	16.4
Öğretmen	7	11.5
Doküman	5	8.2
Veli	4	6.6
Lise öğrencisi	2	3.3
Uzman	1	1.6
Toplam	61	100

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada, medya okuryazarlığı alanında gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin tamamlandığı yıl, üniversite, bilim dalı, tezlerde yer verilen konu alanı, yöntem, desen, veri toplama tekniği, veri analiz tekniği, örnekleme yöntemi ve örneklem türü değişkenleri açısından bir içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu analiz neticesinde medya okuryazarlığı alanında tamamlanan lisansüstü çalışmalarda araştırma eğilimlerini belirlemek ve yeni yapılacak araştırmalara yol gösterici olmak amaçlanmıştır.

Yapılan analiz neticesinde, Maden, Maden ve Banaz'ın (2017) çalışması ile de paralel olarak, medya okuryazarlığı alanında gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin 2007 yılında başladığı, sayılarının giderek arttığı ve en çok sayıda tezin 2013 yılında tamamlandığı belirlenmiştir. En çok lisansüstü tezin 2013 yılında tamamlanmış olduğu bulgusu medya okuryazarlığı alanındaki diğer çalışmalar için de geçerlidir. Kıncal & Korkmaz (2015) medya okuryazarlığı alanında yayınlanan makaleleri incelemiş ve en çok sayıda makalenin 2013 yılında yayımlandığını belirlemiştir. Altun (2014) ise medya okuryazarlığı alanındaki bütün yayınların bibliyografyasını çıkardığı çalışmada bu alandaki yayınların 2007 itibari ile hızla artmaya başladığını ve en çok sayıda yayının 2013 yılında yapıldığını saptamıştır. 2007 yılında yayınların hızla artmaya başlaması ve 2007 yılında ilk lisansüstü tezin tamamlanmış olması Türkiye'de medya okuryazarlığı çalışmalarının 2004 yılında resmi anlamda başlaması (Altun, 2009) ve 2006-2007 öğretim yılında ortaokul düzeyinde seçmeli medya okuryazarlığı dersinin başlaması ile medya okuryazarlığı alanına akademik ilginin artması ile açıklanabilir.

Araştırma bulgularına göre en çok sayıda tez Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde yapılmıştır. 18 üniversitede ise sadece birer tez yapılmıştır ve bu tezlerin sadece iki tanesi doktora tezidir. Bu bulgu üniversitelerde bu alanda lisansüstü düzeyde araştırmaların sınırlı düzeyde gerçekleştirildiğini göstermektedir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde üç yüksek lisans, beş doktora tezinin, Gazi Üniversitesi'nde dört yüksek lisans, üç doktora tezi ve Atatürk Üniversitesi'nde altı yüksek lisans, bir doktora tezinin tamamlanmış olması, bu üniversitelerin medya okuryazarlığı alanında yoğun çalışmalar yürüttüğünü göstermektedir. Diğer yandan, en çok sayıda lisansüstü tez gazetecilik ve radyo TV ve sinema bölümlerinde gerçekleştirilmiştir. Medya okuryazarlığının bu bölümlerin doğrudan çalışma alanları

olması nedeniyle bu beklenen bir sonuçtur. Bununla birlikte, eğitim bilimleri ile ilişkili bölümler bir arada değerlendirildiğinde en çok sayıda lisansüstü tezin bu alanda yapıldığı belirlenmiştir. Bu durum eğitim bilimleri alanında ve öğretmenlik alanlarında medya okuryazarlığının ilgi gösterilen bir alan olduğunu ortaya koymaktadır.

Medya okuryazarlığı alanındaki lisansüstü tezlerin çalıştığı konular değerlendirildiğinde, en çok sayıda tezin medya okuryazarlığı eğitiminin çeşitli değişkenler üzerindeki etkisinin belirlenmesi üzerine gerçekleştirildiği saptanmıştır. Bu konuyu medya okuryazarlığı düzey belirleme ve görüş, algı ve tutumları belirleme konuları izlemiştir. Bu bulgu Banaz, Banaz ve Maden'in (2017) bulguları ile uyum gösterirken Kıncal ve Korkmaz'ın (2015) bulguları ile uyum göstermemektedir. Kıncal ve Korkmaz (2015) medya okuryazarlığı alanındaki makalelerin daha çok farklı ülkelerdeki uygulamaların incelenmesine ve disiplinler arası çalışmalara yoğunlaştığını belirlemişlerdir. Medya okuryazarlığı konusundaki bütün yayınlara bakıldığında ise teorik çalışmaların çoğunlukta olduğu görülmektedir (Altun, 2014).

Medya okuryazarlığı alanındaki lisansüstü tezlerde en çok nicel yöntemler tercih edilmekle beraber nitel yöntemlerin kullanılma sıklığı da nicel yöntemlere oldukça yakındır. Karma yöntemler ise çok az oranda kullanılmıştır ve karma yöntem kullanılan lisansüstü tezlerde ilgili desenlerin raporlanmadığı belirlenmiştir. Medya okuryazarlığı alanındaki makalelerin de benzer bir durumda olduğu görülmektedir. Makalelerin sadece %3'ü karma yöntem kullanılmıştır ve makalelerin %47'si alanyazın derleme çalışmalarından oluşmaktadır (Kıncal & Korkmaz, 2015). Nicel yöntemlerin medya okuryazarlığı dışındaki farklı alanlarda yapılan çalışmalarda da en sık kullanılan yöntemler olduğu çeşitli araştırma eğilimlerini belirlemeye dönük inceleme çalışmalarında belirlenmiştir (Küçüköğlü & Ozan, 2013; Ozan & Köse, 2014; Selçuk vd., 2014). Eğitim teknolojisi (Bozkaya, Aydın & Kumtepe, 2012; Hrastinski & Keller, 2007), okul öncesi öğretmenliği (Yılmaz & Altınkurt, 2012), eğitim araştırmaları (Göktaş vd., 2012) gibi alanlarda yapılan araştırma eğilimlerini belirleme çalışmalarında nicel yöntemlerin daha sık kullanıldığı belirlenmiştir. Karma yöntemler de farklı alanlarda en az kullanılan yöntem türü olarak belirlenmiştir (Eğmir, Erdem, & Koçyiğit, 2017; Gülbahar & Alper, 2009). Her ne kadar nicel yöntemlerin bazı üstünlükleri olsa da nitel ve özellikle karma yöntemleri kullanan daha fazla sayıda araştırmaya ihtiyaç vardır (Eğmir, Erdem, & Koçyiğit, 2017).

Lisansüstü tezlerin yöntem bölümlerine ilişkin alt bulgulara göre, nicel yöntem kullanan tezlerde en çok ölçek ve anket; nitel yöntem kullanan tezlerde ise en çok görüşme ve doküman incelemesi kullanılmıştır. Nicel çalışmalarda en sık olarak ölçek ve anketlerin kullanılması farklı alanlardaki çalışmalarda da benzer şekilde belirlenmiştir (Selçuk vd., 2014; Şimşek vd., 2008; Yılmaz & Altınkurt, 2012). Diğer yandan, medya okuryazarlığı alanındaki lisansüstü tezlerde verilerin analizinde en çok betimsel istatistiklerden yararlanıldığı, nicel verilerin analizinde en sık fark testlerine, nitel verilerin analizinde ise en sık betimsel analiz yöntemine başvurulduğu belirlenmiştir. Bu bulgular alanyazındaki diğer alanlardaki inceleme çalışmaları ile uyum göstermektedir (Eğmir, Erdem, & Koçyiğit, 2017; Turan vd., 2014; Varışoğlu vd., 2013).

Örnekleme ilişkin incelemelerde ise, 14 tezde örnekleme yöntemine yer verilmediği, en sık kullanılan örnekleme yönteminin tesadüfi örnekleme olduğu ve onu uygun örnekleme, ölçüt örnekleme ve tabakalı örneklemenin takip ettiği belirlenmiştir.

Diğer yandan, tezlerde en sık başvurulan örneklem grubunun ortaokul öğrencileri olduğu ve o grubu öğretmen adaylarının takip ettiği belirlenmiştir. En çok bu iki örneklem grubundan yararlanıldığı bulgusu medya okuryazarlığı alanındaki makaleler için de geçerlidir (Kıncal & Korkmaz, 2015). Seçmeli medya okuryazarlığı dersinin eğitim sisteminde sadece ortaokul düzeyinde verilmesi en sık başvurulan örneklem grubunun ortaokul öğrencileri olmasını açıklamaktadır. Öğretmen adaylarının ileride konunun paydaşı olacak olmaları ve en çok tezin eğitim bilimleri alanında yapıldığı düşünüldüğünde, araştırmacılar için daha kolay ulaşılabilir olmaları öğretmen adaylarının en sık başvurulan ikinci örneklem grubu türü olmasını açıklayabilir. Ancak Altun'a (2014) göre medya okuryazarlığının yaşam boyu bir beceri olduğu düşünülürse, araştırmaların okul öncesi, yükseköğretim ve yetişkin eğitimi gibi kitlelere de yönelmesinin bir gereklilik olduğunu düşünmektedir.

Öneriler

Medya okuryazarlığı alanındaki lisansüstü tezlerin özelliklerinin incelendiği bu araştırmada ulaşılan sonuçlara dayalı olarak bazı öneriler geliştirilebilir. Medya okuryazarlığı alanındaki çalışmalarda düzey, etki ve algı belirlemenin yanı sıra medyada uyuşturucu, şiddet, siber zorbalık vb. olumsuzlukların çözümünde medya okuryazarlığının katkısı, program geliştirme, meta analiz ve uygulamalı çalışmalara yer verilmesi uygun olacaktır. Diğer yandan, tezlerde hem nicel hem de nitel yöntemlerin güçlü yanlarını bir araya getiren karma yöntemlerin tercih edilmesi uygun olacaktır. Ayrıca karma yöntemlerin desenlerinin de belirlenmesi ve desen, örnekleme yöntemi gibi hususların da raporlanması gerekmektedir. Medya okuryazarlığı alanındaki çalışmaların üzerinde çalıştıkları örneklem grupları ortaokul öğrencileri ve öğretmen adaylarının yanı sıra okul öncesinden yükseköğretime bütün eğitim kademelerindeki öğrencileri, öğretmenleri, velileri, yaşlıları ve çeşitli meslek grubu üyelerini içermelidir. Son olarak, belirli periyotlarla bu alanda yapılan çalışmaların sistematik incelemelerinin yapılması alanın daha net bir resmini ortaya koymak açısından önem taşımaktadır. Bu araştırmanın medya okuryazarlığı alanında çalışma yapacak araştırmacılara yol gösterici olması umulmaktadır.

Summary

Purpose and Significance: The rapid advances in information and communication technologies and media have transformed individuals' lives in the twenty first century (Kellner & Share, 2007). Media is located in the center of individuals' lives who now live in a digital balloon (Pérez Tornero & Varis, 2010). New media tools and platforms have gained widespread access thanks to the relative fall in the prices of them lately (Erdem, 2018) and this prevalence of media effects requires new skills and competences. Individuals need to gain these skills that are named as twenty first century skills (Günüç, Odabaşı & Kuzu, 2013). Though there are different classifications as to what these skills are, media literacy is agreed upon by many as one of the most important twenty first century skills (Deveci & Çengelci, 2008; Finegold & Notabartolo, 2008).

Defined as the ability access, analyze, evaluate and communicate various media messages in a variety of forms (Aufderheide, 1993), media literacy has been researched in diverse fields such as fine arts, performance arts, history, psychology, sociology and education across the world (Hobbs, 1998). Meanwhile in Turkey, media literacy has a delayed start compared to other countries (Som & Kurt, 2012). Media literacy studies commenced in Turkey after the year 2000 (Önal, 2007) and gained popularity after the introduction of optional media literacy course in secondary schools in the academic year of 2006-2007. As of this date, studies on media literacy increased in great amounts and more than three million students did media literacy course. The increase in articles, conference presentations, books and dissertations in media literacy field suggests the academic interest lately (Altun, 2014).

Reviewing the academic studies in media literacy field and thereby identifying research trends are of high significance. As scientific studies, which affect policies and implications in scientific area and serve as a guide for practitioners (Karadağ, 2009), move on based on other scientific studies, reviewing them is a must (Gülbahar & Alper, 2009). Reviewing studies and identification of research trends in a scientific field enable viewing changes and advances in that field (Yıldız, Melekoğlu & Paftalı, 2016). Therefore, reviewing studies in media literacy field and identification of research trends would provide an insight for the media literacy field and guide future studies. Altun (2014) created a bibliography of media literacy publications, Kıncal & Korkmaz (2015) reviewed articles on media literacy and Maden, Maden & Banaz (2017) examined dissertations on media literacy from the aspects of aim, year and results. A more detailed examination on dissertations on media literacy is needed as 65 dissertations were completed in the last ten years, which puts forth a growing academic literature. To fill this gap, this study aims to review postgraduate dissertations in media literacy field completed in Turkey with respect to completion year, university, department, topic, method, design, data collection technique, data analysis technique, sampling method and sample type variables.

Methods: This is a qualitative, descriptive literature review study aiming to review postgraduate dissertations in media literacy field. Literature review studies are evaluations of material that has already been published (APA, 2010). In the study, data was collected via document analysis method. Document analysis includes analysis of

written materials such as official publications, reports, records, open-ended responses to questionnaires and surveys (Patton, 2002).

The sample in this study consists of postgraduate dissertations on media literacy that were completed as of July 2017 and accessible on the website of Council of Higher Education Thesis Center. 65 dissertations, 12 of which were not available for full access, were downloaded and 39 master's dissertations and 14 PhD dissertations were analyzed via content analysis method using a dissertation review form created by the researcher.

Results: The results of the study reveal that the first dissertation was completed in 2007. Between 2007 and July 2017, 65 dissertations were completed. Of these dissertations, 48 are Master's dissertations and 17 are PhD dissertations. The highest number of dissertations was completed in 2013 (20%). Only one dissertation was completed in 18 universities and the highest number of dissertations was completed in Çanakkale Onsekiz Mart University (12.3%), which is followed by Gazi University (10.8%) and Atatürk University (10.8%). The dissertations were carried out in 17 departments and the highest number is in the departments of journalism (15.4%) and radio TV and cinema (13.8%). However, when departments related to educational sciences are combined, the highest number is in these departments (56.8%). The topics of the dissertations were grouped under eight categories. The most investigated topics are identification of the effects of media literacy education and participants' levels of media literacy. The most frequently used methods in the dissertations are quantitative methods (45.3%) and, qualitative methods (41.5%) and mixed methods (13.2%) follow it. Of the quantitative methods, the most used design is descriptive survey (28.3%) while literature review designs (15.1%) are mostly preferred in qualitative methods. The designs of the mixed method studies were not reported. The most resorted data collection techniques include scales/questionnaires (47.5%), interviews (19.5%) and document analysis (19.5%). Achievement test, Facebook posts and student journal were each used in one study. The most preferred data analysis techniques are descriptive statistics (58.4%). Tests of difference such as t-test or ANOVA (81%) were performed in quantitative studies while descriptive analysis (30.1%) is preferred most in qualitative studies. The most used sampling methods include random sampling (22.4%) and convenience sampling (8.6%). 11 theoretical dissertations do not include a sample; however, 14 dissertations do not report sampling method though one is used. The most resorted sample types include secondary school students (34.4%) and prospective teachers (16.4%).

Discussion and Conclusions: The findings that the first dissertation on media literacy was completed in 2007, they increased in number thereafter and the highest number of dissertations was completed in 2013 are compatible with the findings of other review studies on media literacy in Turkey. Kınca & Korkmaz (2015) reviewed articles on media literacy and found out that the highest number of articles was also published in 2013. In the bibliographic study by Altun, 2014, it was put forth that all publications on media literacy including dissertations, articles, books, conference presentations and so on gathered pace after 2007 and the highest number of publications was in 2013. These findings may be related to the fact that media literacy officially came up in 2004 in Turkey (Altun, 2009) and the introduction of media literacy course in secondary schools

in 2006 led academic interest in this field. The findings of second research question put forth that though a few universities have expertise in media literacy, only one dissertation was completed in 18 universities, most of which were master's dissertations. More than half of the dissertations were completed in the departments related to educational sciences. This case gives a hint for the academic interest on media literacy in educational sciences and preservice teacher education fields. The most investigated topics in the dissertations were identification of the effects of media literacy education and participants' levels of media literacy. Though this finding is in parallel with Banaz, Banaz & Maden (2017), it contradicts with Kınca & Korkmaz (2015). They identified that articles on media literacy mostly addressed examination of media literacy practices in other countries. On the other hand, theoretical studies predominate regarding all publications in the field (Altun, 2014).

The most frequently used methods in the dissertations are quantitative methods and, qualitative methods and mixed methods follow it. This trend is in the same fashion in articles on media literacy. Only 3% of the articles used mixed methods (Kınca & Korkmaz, 2015). The finding that quantitative methods are the most frequently used methods is also compatible with other review studies on other fields (Bozkaya, Aydın & Kumtepe, 2012; Hrastinski & Kellner, 2007; Küçüköğlü & Ozan, 2013; Ozan & Köse, 2014; Selçuk vd., 2014). Mixed methods are also the least used methods in other fields (Eğmir, Erdem & Koçyiğit, 2017; Gülbahar & Alper, 2009). Though quantitative methods have some advantages, studies in qualitative and mixed methods in particular are needed (Eğmir, Erdem & Koçyiğit, 2017). The finding that scales/questionnaires are the most frequently used data collection techniques in quantitative studies are in parallel with review studies on other fields (Selçuk vd., 2014; Şimşek vd., 2008); Yılmaz & Altinkurt, 2012). The same is true for descriptive analysis in qualitative studies (Eğmir, Erdem & Koçyiğit, 2017; Turan vd., 2014; Varışoğlu vd., 2013). The most resorted sample types in the dissertations include secondary school students and prospective teachers. This finding is also valid for articles on media literacy. The only media literacy education opportunity is provided for secondary school students in Turkey. This explains the majority of secondary school students as participants. Besides, prospective teachers are supposed to be part of this education in the future and they are relatively easy to access for researchers given the fact that the majority of dissertations were carried out in departments related to educational sciences and preservice teacher education. However, Altun (2014) asserts that media literacy is a lifelong skill and studies should also address pre-school education, higher education and adult education.

This study which aims to identify research trends in media literacy field via a detailed content analysis of postgraduate dissertations on media literacy offer some recommendations based on the findings. Studies on media literacy should also investigate topics such as the contribution of media literacy education in the solving the problems of drugs, aggression, cyberbullying and so on in media, curriculum development, meta-analysis and practical issues besides identification of the effects of media literacy education and participants' levels of media literacy. Furthermore, mixed method studies which combine advantages of quantitative and qualitative methods should be preferred. The design of the mixed methods should also be reported in the publications. Beside secondary school students and prospective teachers, studies should also address all levels of students from pre-school level to higher education, teachers,

parents, elders and people from different occupational groups. Finally, systematic reviews of studies on media literacy field should be carried out periodically for a clear understanding of the field. This study is expected to guide future studies on media literacy.

Kaynakça

- Akti, S. (2011). *İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin medya okuryazarlığı ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Altun, A. (2009). Eğitim bilim açısından seçmeli medya okuryazarlığı dersi programına eleştirel bir yaklaşım. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 97-109.
- Altun, A. (2010). *Medya okuryazarlığının sosyal bilgiler programlarıyla ilişkilendirilmesi ve öğretimi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Altun, A. (2014). Medya okuryazarlığı eğitimine yönelik Türkçe yayınlar: Bir bibliyografya denemesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 9, 5-15.
- APA. (2010). *Publication manual of the American Psychological Association*. Washington DC: American Psychological Association.
- Apak, Ö. (2008). *Türkiye, Finlandiya ve İrlanda ilköğretim programlarının medya okuryazarlığı eğitimi açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Ardıç, E. (2016). *Medya okuryazarlığı ile ilgili lisansüstü çalışmaların karşılaştırmalı incelenmesi: Türkiye, ABD ve Kanada Örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Aslan, H. (2009). *Medya okuryazarlığının görsel kültür ve sanat eğitimi ekseninde çözümlenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuzmayıs Üniversitesi, Samsun.
- Aufderheide, P. (1993). *Media Literacy: A report of the national leadership conference on media literacy*. Washington DC: Aspen Institute.
- Aydemir, S. (2013). *Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin medya okuryazarlık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Bacaksız, T. (2010). *Medya okuryazarlığı dersinde gazete ve dergi kullanımı: İzmir’de medya okuryazarlığı dersinin öğrencilerin gazete ve dergi okuma alışkanlıklarına olan etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bakan, U. (2010). *İlköğretim medya okuryazarlığı dersinin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Baş, G. (2015). *Eleştirel sosyal medya okuryazarlığı bağlamında yeni medyada imaj, görüntü ve beden sunumu* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Bilici, İ. E. (2011). *Türkiye’de ortaöğretimde medya okuryazarlığı dersi için bir model önerisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Bloor, M. & Wood, F. (2006). *Keywords in qualitative methods: A vocabulary of research concepts*. Londra: Sage.

- Bozkaya, M., Aydın, İ. E. & Kumtepe, E. G. (2012). Research trends and issues in educational technology: a content analysis of TOJET (2008-2011). *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11(2), 264-277.
- Bütün, E. (2010). *Medya okuryazarlığı dersine ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri (Samsun ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Çakmak, E. (2010). *İngiltere ve Türkiye'deki ilköğretim medya okuryazarlığı eğitimi program ve uygulamalarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Çelik, M. (2008). *Egemen ideolojinin bir aracı olarak medya ve eleştirel farkındalığın gerekliliği: Medya okuryazarlığı* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Çelik, T. (2011). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çok kültürlü bakış açısı geliştirmelerinde medya okuryazarlığı dersinin rolüne ilişkin bir çalışma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Çetinkaya, S. (2008). *Bilinçli medya kullanıcıları yaratma sürecinde medya okuryazarlığının önemi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çiçek, E. (2013). *Medya okuryazarlık düzeyi ile medya kullanımı arasındaki ilişki: İletişim meslek lisesi öğrencileri üzerine bir alan araştırması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Çinelioğlu, G. (2013). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı dersine yönelik tutumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Deveci, H. & Çengelci, T. (2008). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarından medya okuryazarlığına bir bakış. *Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 25-43.
- Eğmir, E., Erdem, C. & Koçyiğit, M. (2017). Trends in educational research: A content analysis of the studies published in international journal of instruction. *International Journal of Instruction*, 10(3), 277-294.
- Erdem, C. (2018). *Medya okuryazarlığı ve öğretmen eğitimi: Öğretmen adayları için bir öğretim programı tasarısı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ertek, Z. Ö. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin medya okuryazarlık düzeyleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Finegold, D. & Notabartolo, A. S. (2008). 21st century competencies and their impact: an interdisciplinary literature review. <https://www.hewlett.org/library/21st-century-competencies-impact-interdisciplinary-literature-review/> (Erişim tarihi: 12.10.2017)
- Göktaş, Y., Hasançebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M., & Sözbilir, M. (2012). Türkiye'deki eğitim araştırmalarındaki eğilimler: bir içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 443-460.
- Görmez, E. (2014). *Ortaokul öğrencilerinin medya okuryazarlığı düzeyleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

- Gülbahar, Y., & Alper, A. (2009). A content analysis of the studies in instructional technologies area. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 42(2), 93-111.
- Güner, F. (2011). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin televizyon dizilerindeki mesajları algulamalarında medya okuryazarlığının etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F. & Kuzu, A. (2013). 21. yüzyıl öğrenci özelliklerinin öğretmen adayları tarafından tanımlanması: Bir Twitter uygulaması. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(4), 436-455.
- Hobbs, R. (1998). The seven great debates in the media literacy movement. *Journal of Communication*, 48(1), 16-32.
- Hobbs, R. & Frost, R. (2003). Measuring the acquisition of media-literacy skills. *Reading Research Quarterly*, 38(3), 330-355.
- Hrastinski, S. & Keller, C. (2007). An examination of research approaches that underlie research on educational technology: a review from 2000 to 2004. *Journal of Educational Computing Research*, 36(2), 175-190.
- İlhan, E. (2014). *Medya metinlerinin bilinçli okunmasında medya okuryazarlığı dersinin etkisi üzerine bir analiz (Ankara ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- İnan, T. (2010). *Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri ve medya okuryazarlığına ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- İnan, T. (2013). *Medya okuryazarlığı sürecinde medya, çocuk ve ebeveyn ilişkisi: Ortaokul öğrencilerinin ve ebeveynlerinin televizyon ve internet kullanımına ilişkin tutum ve davranışlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Karadağ, E. (2009). A thematic analysis on doctoral dissertations made in the area of education sciences. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karakoç, E. (2013). *Medya okuryazarlığı dersini alan öğrencilerin medyaya bakışı: Kayseri örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Karataş, A. (2008). *Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Kartal, O. Y. (2007). *Ortaöğretim 10. sınıf öğrencilerinin televizyon dizilerindeki mesajları algulamalarında medya okuryazarlığı etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Kartal, O. Y. (2013). *Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri ile aktif vatandaşlık bağlamında toplum yaşamına katılma düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Keleş, M. (2013). *Eleştirel pedagoji bağlamında medya okuryazarlığı dersinin işleniş biçiminin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

- Keleş, S. (2009). *İlköğretim medya okuryazarlığı dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Kellner, D. & Share, J. (2007). Critical media literacy, democracy and the reconstruction of education. D. Macedo ve S. R. Steinberg (Editörler), *Media Literacy: A reader* içinde (ss.3-23). New York: Pater Lang Publishing.
- Kıncal, R. Y. & Korkmaz, Z. S. (2015). Türkiye’de medya okuryazarlığı üzerine bir değerlendirme. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 5(10), 75-90.
- Koçak, B. (2011). *İlköğretim yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin medya okuryazarlığı dersine ilişkin alguları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Küçüköğlü, A. & Ozan, C. (2013). Sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), 27-47.
- Maden, S., Maden, A. & Banaz, E. (2017). A content analysis regarding postgraduate theses prepared on media literacy. *International Journal of Languages’ Education and Teaching*, 5(1), 588-605.
- Masterman, L. (2005). *Teaching the media*. Taylor & Francis e-Library.
- Oflaz, T. (2016). *Medya okuryazarlığı dersi kapsamında öğrencilerin, medyaya bakış açılarının değerlendirilmesi: Denizli ili örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yaşar Üniversitesi, İzmir.
- Oktay, H. T. (2013). *Demokrasi kültürünü geliştirme aracı olarak medya okuryazarlığı: Türkiye uygulaması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ozan, C. & Köse, E. (2014). Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 116-136.
- Önal, İ. H. (2007). Medya okuryazarlığı: kütüphanelerde yeni çalışma alanı. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(3), 335-359.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. Thousand Oaks: Sage Pub.
- Pérez Tornero, J. M. & Varis, T. (2010). *Media literacy and new humanism*. Moscow: UNESCO Institute for Information Technologies in Education.
- Sadriu, S. (2009). *Seçmeli medya okuryazarlığı dersi alan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin ders sonu çıktılarına yönelik bir pilot araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M. & DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 430-453.
- Semiz, L. (2013). *Ortaokul öğrencilerinin medya okuryazarlığı yeterlikleri ve medya okuryazarlığı dersini yürüten öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Sevim, F. (2013). *Medya okuryazarlığı, toplumsal cinsiyet ve kadının medyada temsili* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.

- Sezen, D. (2011). *Katılımcı kültürün oluşumunda yeni medya okuryazarlığı: ABD ve Türkiye örnekleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Solmaz, T. (2016). *Yeni iletişim teknolojileri bağlamında medya okuryazarlığı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Som, S. & Kurt, A. A. (2012). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin medya okuryazarlık düzeyleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2(1), 104-119.
- Söylemez, Y. S. (2012). *Asya ve okyanusya ülkelerinde medya okuryazarlığı eğitimi: Türkiye ve Yeni Zelanda karşılaştırması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Sur, E. (2012). *İlköğretim ikinci kademe öğretmen ve öğrencilerinin medya okuryazarlığına ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Şahin, M. (2012). *Medya okuryazarlığı dersi alan ve almayan ilköğretim okulu öğrencilerinin medya tüketim alışkanlıkları farklılaşması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Şeylan, S. (2008). *Medya okuryazarlığı ders uygulamalarında dünya üzerinde görülen aksaklıklar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.
- Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kılıçer, K., Akbulut, Y. & Yıldırım, Y. (2008). Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında güncel eğilimler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 439-458.
- Tan, O. (2015). *Medya okuryazarlığı eğitimi: Öğrenci, öğretmen, aile bağlamında örnek bir araştırma* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Tanrıkulu, F. (2014). *Medya okuryazarlığı bağlamında çocuk dergileriyle zenginleştirilmiş Türkçe dersinin etkililiği: Bir eylem araştırması* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Tatar, İ. (2016). *Öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı ile çevrimiçi bilgi arama stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Tuncel, G. (2014). *Ortaokul öğrencilerinin medya okuryazarlığına ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Turan, S., Karadağ, E., Bektaş, F. & Yalçın, M. (2014). Türkiye'de eğitim yönetiminde bilgi üretimi: kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi 2003-2013 yayınlarının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 20 (1), 93-119.
- Tutkun, T. (2013). *Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri ile atif vatandaşlık bileşenlerinden temsili demokrasiye, protesto ve sosyal değişime katılım düzeyi arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Tüzel, S. (2012). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde medya okuryazarlığı eğitimi: Bir eylem araştırması* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

- Ülker, M. (2012). *Medya okuryazarlığı dersi öğretmen kılavuz kitabının öğretim programı ile tutarlılığının değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Varişoğlu, B., Şahin, A. & Göktaş, Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 13(3), 1767-1781.
- Yazgan, A. D. (2013). *Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri ile aktif vatandaşlığa ilişkin demokratik değer düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Yıldırım Ankaralıgil, S. (2009). *İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinde medya okuryazarlığı ve eleştirel düşünme üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldız, V. A. (2011). *Bir sosyal öğrenme aracı olarak medya ve ahlaki gelişim kuramları açısından medya okuryazarlığına eleştirel bir bakış* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Yıldız, N. G., Melekoğlu, M. A., & Paftalı, A. T. (2016). Türkiye’de özel eğitim araştırmalarının incelenmesi. *Elementary Education Online*, 15(4), 1076-1089.
- Yılmaz, E. (2013). *Sınıf öğretmeni adaylarının gazete ve dergi takip etme alışkanlıkları ile eleştirel ve medya okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Yılmaz, K. & Altinkurt, Y. (2012). An examination of articles published on preschool education in Turkey. *Educational Sciences: Theory & Practice*, Özel Sayı (Sonbahar), 3227-3241.
- Yördem, A. (2012). *Pre-service teachers’ perceptions of media literacy in the department of English language teaching in Turkey* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0). For further information, you can refer to <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>